

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
Good Governance of Administrator and The Effectiveness of
School under The Secondary Educational Service Area Office
Kanchanaburi

¹บุญยาพร เคนไชยวงศ์ ²ชัตติยา ด้วงสำราญ ³มัทนา วังถนอมศักดิ์ ⁴สายสุตา เตียเจริญ
¹Boonyaporn Kenchaiwong ²Khattiya Duangsamran ³Mattana Wangthanomsak
⁴Saisuda Tiacharoen

ภาควิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร
Department of Educational Administration, Silpakorn University
Corresponding author, e-mail: Boonyaporn.ken@kn.ac.th

Received April 8, 2026; Revised May 4, 2026; Accepted: August 28, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 28 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 56 คน โดยใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท จำแนกโรงเรียนตามสหวิทยาเขต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในภาพรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.950 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักการระบอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิผล หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการตอบสนอง หลักนิติธรรม และหลักประสิทธิภาพ ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการจัดหาและใช้ทรัพยากรอย่างมี

ประสิทธิภาพ ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านกระบวนการภายในขององค์กร ตามลำดับ และ 3) การบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.824$)

คำสำคัญ: จังหวัดกาญจนบุรี; ประสิทธิผลของสถานศึกษา; หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

Abstract

The research objectives were to determine: 1) good governance of administrator 2) the effectiveness of school 3) The relationship between good governance of administrator and the effectiveness of school. This research is descriptive research. The sample consisted of 28 schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi. Two informants from each school, totaling 56 people. Using stratified random sampling, with schools classified by academic clusters. The research instrument was a opinionnaire regarding good governance The Good Governance Principles of the Office and the effectiveness of school, The overall reliability coefficient of the opinionnaire was 0.950. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product- moment correlation coefficient. The research findings revealed that: 1) Good governance of administrator of school in overall was the highest level, when considered in each aspect, it was found that the good governance principles of administrators were at the highest level in all aspects. Ranking by the arithmetic mean from highest to lowest were as follows: Transparency, Morality and Ethics, Accountability and Auditability, Equity, Effectiveness, Decentralization, Participation and Consensus Orientation, Responsiveness, Rule of Law, and Efficiency, respectively. 2) The effectiveness of schools, in overall, was at the highest level. When considered in each aspect, it was found that the effectiveness of schools was at the highest level in all aspects. Ranking by the arithmetic mean from highest to lowest were as follows: goal attainment of the school, the ability to acquire and utilize resources efficiently, school adjustment and development, and internal organizational processes, respectively. 3) The relationship between good governance of administrator and the effectiveness of school were at high level correlation ($r_{xy} = 0.824$), with significantly at .01 in positive direction.

Keywords: Kanchanaburi Province; The Effectiveness of School; Good Governance of Administrator

บทนำ

จากนโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ในฐานหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนา การเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วนเรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นอื่นๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2564) นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565) รวมทั้งนโยบายและแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังว่าผู้เรียนทุกช่วงวัย จะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังนั้น การเร่งรัดการทำงานภาพรวมกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม และผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังนี้ จุดเน้น 1) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 1.1) การจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิ 1.2) การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) การพัฒนาการศึกษาเพื่อความมั่นคง 3) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน 4) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการแข่งขัน 5) การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการ (สนับสนุนกิจกรรมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ) จากนโยบายข้างต้น เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใส ปราศจากการทุจริต ดังนั้นหลักธรรมาภิบาลจึงสำคัญที่จะนำมาใช้ในหน่วยงานสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ ภาครัฐที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตาม หลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ มีวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัว ละเอียดต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทย ไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว” เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ การพัฒนาระบบราชการ โครงสร้างระบบงบประมาณ ระบบบุคลากร มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) หน่วยงานนี้ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของสถาบันต่างๆ ในระดับสากลร่วมกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยพบว่ามี 10 องค์ประกอบหลักที่สำคัญ และเหมาะสมสำหรับนำมากำหนดเป็นเกณฑ์ในการประเมินการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประกอบด้วย 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ 5) หลักความเปิดเผยและโปร่งใส 6) หลักนิติธรรม 7) หลักความเสมอภาค 8)

หลักการมีส่วนร่วมและมุ่งเน้นฉันทามติ 9) หลักการกระจายอำนาจ 10) หลักคุณธรรมและ จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ ภาพความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเกิดจากความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารในการเพิ่มคุณภาพ การผลิตนักเรียน และคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มากขึ้นจากการใช้ทรัพยากรที่น้อยลง หรือคนที่ ทั้งยังสานความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกให้มีส่วนร่วมในการทำงาน แสดงให้เห็นถึงความรู้ และทักษะของผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษาอย่างมีเอกภาพ เพราะประสิทธิผลมีความสำคัญในการช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การ เพราะการจัดตั้ง องค์การย่อมมีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เริ่มตั้งแต่การวางแผนงาน กำหนดหน้าที่ความ รับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การใช้อำนาจหน้าที่การบริหารการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เมื่อประเมินผลแล้วนำมาเปรียบเทียบกับผลงานที่ดำเนินงานได้ตามแผนงานกับ วัตถุประสงค์ขององค์การที่คาดหวัง ถ้าผลของงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังของ องค์การ แสดงว่าองค์การมีประสิทธิผล (Hoy and Miskel, 2013)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เป็นหน่วยงานสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน บริหารงานโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจเชื่อมโยงนโยบายสู่การปฏิบัติ กำกับดูแลสนับสนุน ส่งเสริมและประสานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหน่วยงานองค์การและบุคคลต่างๆ ที่จัด การศึกษาภาคบังคับและขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา จึงเป็น หน่วยงานอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และเป็นธรรมซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ได้ตระหนักและให้ความสำคัญ กับธรรมาภิบาลและประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่จากการปฏิบัติงานพบว่าแผนปฏิบัติ การ โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้สรุปผลการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรียังพบ ปัญหา ดังตารางที่ 1 ผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ที่ผ่านมา (พ.ศ. 2565 – 2566)

ปีงบประมาณ พ.ศ.	ผลคะแนน ITA	ผลต่างของคะแนน ITA
2565	96.47	-
2566	94.79	-1.68

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567. (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2565)

ผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผลคะแนนร้อยละ 96.47 อยู่ในระดับ AA ซึ่งในปัจจุบัน ปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ผลคะแนนร้อยละ 94.79 อยู่ในระดับ A น้อยลงกว่าปีที่ผ่านมา

นอกจากนี้ด้านประสิทธิผลโรงเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา 2565 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในทุกรายวิชา

มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศ ดังตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ		ผลต่างระดับเขตพื้นที่กับระดับประเทศ
	ระดับเขตพื้นที่	ระดับประเทศ	
ภาษาไทย	39.96	44.09	-4.13
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	30.83	33.00	-2.17
ภาษาอังกฤษ	21.35	23.44	-2.09
คณิตศาสตร์	18.31	21.61	-3.30
วิทยาศาสตร์	25.93	28.08	-2.15

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567. (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2565)

จากปัญหาธรรมชาติด้านความเปิดเผยและความโปร่งใส ตัวชี้วัดการป้องกันการทุจริต และประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ว่าอยู่ในระดับใด และมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีต่อ สถานศึกษา ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะของประชากรกลุ่มเดียว ศึกษาสถานการณ์โดยไม่มีการทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 29 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 28 แห่ง ได้จากการเปิดตารางประมาณการกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Simple random sampling) โดยจำแนกโรงเรียนตามสหวิทยาเขต

กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน และ 2) ครู จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 56 คน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

จังหวัด	สหวิทยาเขต	ประชากร (โรง)	กลุ่มตัวอย่าง (โรง)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)		
				ผู้อำนวยการ สถานศึกษา หรือรอง	ครู	รวม
กาญจนบุรี	เมืองสิงห์	7	7	7	7	14
	แควน้อย	5	5	5	5	10
	ท่ามะกา	5	5	5	5	10
	ท่าม่วง	6	6	6	6	12
	พลอยไพลิน	6	5	5	5	10
รวม		29	28	28	28	56

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ จำแนกออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบคำถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y_{tot}) ตามแนวความคิดของฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel)

โดยแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) Likert (1992) มีความหมายและค่าน้ำหนักดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามขึ้นตามนิยามตัวแปรที่ศึกษาของการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาพัฒนาเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้เกณฑ์ค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป ได้ผลการวิเคราะห์ ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 - 1.00

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษานครปฐม จำนวน 15 แห่ง สถานศึกษาละ 2 คน รวม 30 คน

ขั้นที่ 4 หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยใช้วิธีของครอนบาค Cronbach (1974) ได้ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของตัวแปรการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.929 ตัวแปรประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ 0.900 ในภาพรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.950

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และได้ข้อมูลตามความจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 แห่ง

2. ผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยทำการส่งแบบสอบถามช่องทางออนไลน์ สำหรับโรงเรียนที่ไม่สะดวกในการส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีเป็นหน่วยวิเคราะห์ เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ จัดทำตารางแจกแจงคะแนนและลงรหัสเพื่อกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูล และระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้ จากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

- 2) การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)

โดยพิจารณาคำมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลและเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์และคาห์น Best and Kahn (2006) มีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 - 5.00 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 - 4.49 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 - 3.49 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 - 2.49 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 - 1.49 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation Coefficient) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวความคิดของศิริชัย กาญจนวสี และคณะ (2555) ไว้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $0.00 - 0.29$ หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $0.30 - 0.69$ หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $0.70 - 1.00$ หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก

ผลการศึกษา

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม

(n = 56)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักประสิทธิภาพ	4.65	0.45	มากที่สุด
2. หลักประสิทธิผล	4.71	0.38	มากที่สุด
3. หลักการตอบสนอง	4.67	0.40	มากที่สุด
4. หลักการรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้	4.72	0.39	มากที่สุด

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. หลักความเปิดเผยและโปร่งใส	4.74	0.33	มากที่สุด
6. หลักนิติธรรม	4.67	0.51	มากที่สุด
7. หลักความเสมอภาค	4.72	0.51	มากที่สุด
8. หลักการกระจายอำนาจ	4.68	0.41	มากที่สุด
9. หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติ	4.68	0.46	มากที่สุด
10. หลักคุณธรรมและจริยธรรม	4.74	0.37	มากที่สุด
รวม	4.70	0.36	มากที่สุด

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักการรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิผล หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการตอบสนอง หลักนิติธรรม และหลักประสิทธิภาพ ตามลำดับ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม

(n = 56)

ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา (Y_1)	4.77	0.40	มากที่สุด
2. ความสามารถในการจัดหาและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Y_2)	4.74	0.42	มากที่สุด
3. กระบวนการภายในขององค์กร (Y_3)	4.73	0.43	มากที่สุด
รวม	4.75	0.38	มากที่สุด

ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการจัดหาและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านกระบวนการภายในขององค์กร ตามลำดับ

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

(n = 56)

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y _{tot}
X ₁	.598**	.776**	.749**	.798**
X ₂	.596**	.735**	.697**	.761**
X ₃	.522**	.747**	.750**	.761**
X ₄	.431**	.646**	.764**	.691**
X ₅	.507**	.662**	.653**	.685**
X ₆	.432**	.661**	.696**	.675**
X ₇	.449**	.689**	.730**	.705**
X ₈	.419**	.504**	.524**	.541**
X ₉	.577**	.643**	.704**	.716**
X ₁₀	.567**	.662**	.739**	.734**
X _{tot}	.591**	.784**	.818**	.824**

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.824$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีมีการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลโดยทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักการรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิผล หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการตอบสนอง หลักนิติธรรม และหลักประสิทธิภาพ อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มุ่งเน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร นอกจากนี้ ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และยึดหลักนิติธรรมในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การบริหารงานได้รับความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ วิวัฒน์ขานนท์ ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนภัทรภูมวิททยา ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลใน

สถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักนิติธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ทัศนีย์ วิวัฒน์ชานนท์, 2563)

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากร ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของพินิจนันทน์ ชลเทพ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเพ็ญ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก (พินิจนันทน์ ชลเทพ, 2566)

3. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีส่วนร่วม และคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้ทรัพยากร เมื่อผู้บริหารยึดหลักนิติธรรม ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม การตอบสนอง และความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ย่อมส่งผลให้การบริหารจัดการภายในสถานศึกษามีความเป็นระบบ บุคลากรเกิดความไว้วางใจและความร่วมมือ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หลักธรรมาภิบาลยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงานระหว่างบุคลากรในทุกระดับ อีกทั้งยังเอื้อต่อการตัดสินใจที่มีเหตุผล อาศัยข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นสำคัญช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทำให้เกิดการสนับสนุนและความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสังคมได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสายเพชร พิณรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 72.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สายเพชร พิณรัตน์, 2566)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

จากผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ได้ว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยพบว่าเมื่อผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างครบถ้วน ได้แก่ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความเสมอภาค การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม และประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีความเป็นระบบ ตรวจสอบได้ และเกิดความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

นอกจากนี้ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลยังช่วยส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และความร่วมมือ ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกิดความไว้วางใจ และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพ ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุป

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทุกมิติ ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และผลลัพธ์ทางการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางที่มุ่งเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความเป็นธรรม การมีส่วนร่วม และการยึดหลักนิติธรรม ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือจากบุคลากรภายในองค์กร เมื่อผู้บริหารสถานศึกษานำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานอย่างจริงจัง จะส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ ตรวจสอบได้ และลดปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กร อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม และความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินงานต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการยึดหลักธรรมาภิบาลยังช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ส่งผลให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา รวมทั้งสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษายึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในระดับสูงมากเท่าใด ก็ยิ่งส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิผลสูงขึ้นตามไปด้วย ทั้งในด้านการ

บรรลุปเป้าหมาย การบริหารทรัพยากร การพัฒนาองค์กร และกระบวนการภายใน โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลในฐานะปัจจัยขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าหลักประสิทธิภาพมีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุงกระบวนการทำงานให้คล่องตัว ลดความซ้ำซ้อน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร และพัฒนาศักยภาพบุคลากร ควบคู่กับการกำหนดตัวชี้วัดและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานศึกษา
2. จากผลการวิจัยที่พบว่าด้านกระบวนการภายในขององค์กรมีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบการทำงานภายในให้มีความเป็นระบบและคล่องตัวมากขึ้น ส่งเสริมการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. จากผลการวิจัยที่พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษานำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารอย่างเป็นรูปธรรม โดยบูรณาการในกระบวนการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน และการประเมินผล เน้นความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบ เพื่อยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เช่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หรือบทบาทของเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้ภาพรวมที่ครบถ้วนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาแนวทางเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ขนาดสถานศึกษา ทรัพยากร และความต้องการของชุมชน เพื่อให้การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลมีความเหมาะสมกับสภาพจริง
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ทัศนีย์ วิวัฒน์ขานนท์. (2563). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนภัทรวิทยานวิทยา. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 11(1), 1-18.

- พินิจนันท์ ชลเทพ. (2566). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเพ็ญ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. *Journal of Integration Social Sciences and Development*, 3(1), 25–36.
- ศิริชัย กาญจนวสี และคณะ. (2555). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายเพชร พิณรัตน์. (2566). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 13(1), 112–127.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2565*. กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2555). *หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- Best, J. W., and Kahn, J. V. (2006). *Research in education*. (10th ed.). Pearson Education.
- Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of psychological testing*. New York, NY: Harper & Row.
- Hoy, W. K., and Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice*. (9th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1992). *New patterns of management*. McGraw-Hill.

